

1.	Wat is verantwoord gebruik van generatieve AI (GenAI)?	2
2.	Tot welke GenAI-tools heb ik als UGent-student gratis toegang?.....	2
3.	Mag ik mijn cursustekst of slides van de prof in een GenAI-tool opladen?	3
4.	Mag ik teksten waarin persoonsgegevens voorkomen in een GenAI-tool opladen?	3
5.	Wat is het verschil tussen herschrijven en laten schrijven?	4
6.	Wat als ik mijn eigen tekst laat herschrijven door GenAI en die tekst dan zelf nog eens herschrijf?	4
7.	Mag ik AI gebruiken om (openbare) bronnen (vb. rechtspraak) te laten samenvatten?	5
8.	Mag ik GenAI gebruiken om relevante bronnen op te zoeken?	6
9.	Mag ik GenAI gebruiken om mijn argumentatie scherper te maken?.....	6
10.	Mag ik vragen aan GenAI of mijn redenering inhoudelijk klopt?	7
11.	Mag ik vragen aan GenAI om wetgeving of rechtspraak te vergelijken of te interpreteren?	7
12.	Hoe moet ik mijn AI-gebruik vermelden? Hoe gedetailleerd moet dat zijn?	8
13.	Mag de universiteit AI-gebruik detecteren of detectietools gebruiken?	8
14.	Mag je worden 'afgestraft' als je aangeeft dat je GenAI-tools hebt gebruikt?	9
15.	Wanneer kan GenAI-gebruik leiden tot een onvoldoende bij een evaluatie?	9
16.	Wanneer is er sprake van fraude of onregelmatigheid naar aanleiding van GenAI-gebruik en wat is de procedure/sanctie?	9
17.	Mag ik interviews die ik heb afgenomen, laten transcriberen met AI?	10
18.	Mag ik empirische data opladen in een GenAI-tool om deze te laten analyseren?	11

FAQ	Antwoord
<p>1. Wat is verantwoord gebruik van generatieve AI (GenAI)?</p>	<p>Verantwoord gebruik van generatieve AI houdt in dat je GenAI-tools inzet zonder overdreven risico's. Je gebruikt GenAI-tools dus op een eerlijke, kritische, respectvolle, duurzame en veilige manier, die voor jou en voor de UGent gerechtvaardigd is en die in overeenstemming is met de geldende regelgeving.</p> <p>Belangrijk! Voor studenten zijn er specifieke richtlijnen (Rechten Criminologische wetenschappen) voor verantwoord gebruik van GenAI-tools in het kader van (schrijf)opdrachten.</p> <p>Toelichting:</p> <p>Een UGent'er die generatieve AI verantwoord gebruikt, houdt zich aan de volgende basisprincipes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verantwoordelijkheid en onafhankelijk handelen – je bent en blijft verantwoordelijk voor wat je doet met de tools. - Eerlijkheid en kritische houding – je checkt de betrouwbaarheid en de bron van de output van de tools, in het kader van auteursrechten, en je bent eerlijk over het gebruik van de tools. - Respectvol gebruik – je bent je bewust van mogelijke vooroordelen en bias in de output van de tools. - Zorgvuldig en duurzaam gebruik – je zet mogelijke efficiëntie door AI-gebruik af tegenover het energieverbruik. - Veilig en vertrouwelijk omgaan met informatie – je laadt geen confidentiële data op. - Voorbeeldgedrag – je leeft bovenstaande kernwaarden na en wordt zo een voorbeeld voor anderen. <p>Meer informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ufora-infosite ('leerpad') Generatieve AI: van leren tot creëren <i>Module 2: Leer generatieve artificiële intelligentie gebruiken > 2.1. Wat is verantwoord gebruik van generatieve-AI-tools?</i> - Facultaire richtlijnen:<ul style="list-style-type: none"> o Voor studenten Rechten o Voor studenten Criminologische wetenschappen - Ethisch en verantwoord (Gen)AI-gebruik in onderzoek
<p>2. Tot welke GenAI-tools heb ik als UGent-student gratis toegang?</p>	<p>Je kan gratis gebruikmaken van de betalende versie van Microsoft Copilot als je inlogt met je UGent-account.</p> <p>Voor het transcriberen van interviews in het kader van je (masterproef)onderzoek, kan je via de beveiligde UGent HPC, de zgn. 'supercomputer', gratis gebruik maken van de toepassing Transcribe (via Whisper) (meer informatie: zie FAQ 17).</p> <p>Toelichting:</p> <p>Let op! Als je een gratis GenAI-tool gebruikt, geef je je ingevoerde data aan de tool. De UGent schuift daarom Microsoft Copilot naar voren als AI-assistent. Door een overeenkomst met Microsoft zijn je ingevoerde data in de Copilot-versie waar je inlogt met je UGent-account iets veiliger.</p> <p>Surf naar copilot.microsoft.com en log bovenaan rechts in, zodat er een groen schildje verschijnt. Als je over dat schildje hovert, krijg je de boodschap "Ondernemingsgegevensbescherming is van toepassing op deze chat". Zie je geen mogelijkheid om in te loggen? Check dan of er al een groen schildje staat: je bent hoogstwaarschijnlijk al ingelogd.</p>

	<p>Meer informatie:</p> <p>Ufora-infosite ('leerpad') Generatieve AI: van leren tot creëren Module 2: Leer generatieve artificiële intelligentie gebruiken > 2.2. Welke tools kan je gebruiken?</p> <p>Zie ook FAQ 17: Mag ik interviews die ik heb afgenomen, laten transcriberen met AI?</p>
<p>3. Mag ik mijn cursustekst of slides van de prof in een GenAI-tool opladen?</p>	<p>Neen, het is standaard niet toegelaten om (een deel van) je cursustekst, slides of ander materiaal van de lesgever te uploaden in GenAI-tools.</p> <p>De enige uitzondering is als de lesgever je daar expliciet de toestemming voor heeft verleend. Let op: dat is standaard niet het geval, dus bij twijfel is het niet toegelaten.</p> <p>Toelichting: Als je een (deel van een) cursustekst in de tools gooit met de vraag naar een samenvatting, naar de essentie, ... zorg je er immers voor dat die tekst toegevoegd wordt aan de grote hoop data. Zo schend je mogelijk het auteursrecht en stel je je bloot aan aansprakelijkheid (met schadevergoedingsplicht enz.)</p> <p>Je mag dus enkel teksten in de tools uploaden wanneer je expliciet de toestemming hebt gekregen van je lesgever dat je een GenAI-tool mag gebruiken.</p> <p>De lesgever kan daarbij ook specificeren in wélke tool(s) je de teksten mag uploaden, bijvoorbeeld: "enkel in Microsoft Copilot, wanneer je bent ingelogd met je UGent-account". Door een overeenkomst tussen de UGent en Microsoft zijn je ingevoerde data in de Copilot-versie waar je inlogt met je UGent-account iets veiliger.</p> <p>Meer info: Ufora-infosite ('leerpad') Generatieve AI: van leren tot creëren Module 1.3., Wat zijn de risico's en ethische implicaties van generatieve AI-gebruik? > Risico 3: schending van auteursrechten/plagiaat</p> <p>Zie ook FAQ 2: Tot welke GenAI-tools heb ik als UGent-student gratis toegang?</p>
<p>4. Mag ik teksten waarin persoonsgegevens voorkomen in een GenAI-tool opladen?</p>	<p>Neen, dat mag niet.</p> <p>Voer nooit privacygevoelige data of andere confidentiële data in de tools in (zelfs al is het maar om na te lezen). Bespreek indien nodig met je verantwoordelijke lesgever of promotor wat 'vertrouwelijk' is binnen jouw specifieke onderzoek.</p> <p>Toelichting:</p> <p>Omwille van de bescherming van persoonsgegevens, mag je geen onderzoeksdata (incl. teksten) of vertrouwelijke (persoonsgebonden) informatie uit interviews, bevragingen en dergelijke invoeren in GenAI-tools. Ook foto's, audio- en videofragmenten, etc. kunnen persoonsgegevens bevatten. Voor de transcriptie van interviews in het kader van een (masterproef)onderzoek is er wel één uitzondering, namelijk als je de Whisper-toepassing op de HPC (de supercomputer van de UGent) gebruikt. Zie FAQ 17: Mag ik interviews die ik heb afgenomen, laten transcriberen met AI?</p> <p>Als je gebruik maakt van GenAI-tools, is het altijd belangrijk om op te letten met privacygevoelige informatie. Voer ook geen gevoelige informatie zoals persoonsgegevens van jezelf, medestudenten of respondenten, in een tool in.</p> <p>Al deze gegevens vallen onder de strenge regels van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), ook wel gekend als GDPR. Het is niet toegelaten om die zonder de juiste maatregelen te delen met dergelijke systemen. Het beschermen van privacygevoelige informatie is niet alleen een wettelijke verplichting, maar ook een kwestie van ethisch handelen en respect voor de privacy van anderen.</p>

	<p>Ondanks dat de bedrijven achter betalende generatieve-AI-tools beweren dat onze gegevens veilig zijn, moeten we voorzichtig zijn. De makers van de tools zijn vaak niet volledig transparant over wat er met onze gegevens gebeurt.</p> <p>Meer info:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zie ook FAQ 7: Toelichting: Auteursrechtelijke bescherming van rechtspraak • Zie ook FAQ 17: Mag ik interviews die ik heb afgenomen, laten transcriberen met AI? • Wil je meer informatie over persoonsgegevens, de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG/GDPR) en GenAI? Lees dan de onderzoektip "AVG: Waar moet ik aan denken bij het ontwikkelen of gebruiken van AI?" • Ufora-infosite ('leerpad') Generatieve AI: van leren tot creëren Module 1.3., Wat zijn de risico's en ethische implicaties van generatieve AI-gebruik? > Risico 2: schending van privacy en confidentialiteit
<p>5. Wat is het verschil tussen herschrijven en laten schrijven?</p>	<p>Je kan een GenAI-tool gebruiken als schrijfassistent en feedbackgever. Er staat niet voor niets schrijfassistent. Dat houdt onder meer in dat het niet de bedoeling is dat je stukken tekst laat schrijven door een GenAI-tool en deze blindelings kopieert om te gebruiken in een (schrijf)opdracht. Dit kan beschouwd worden als plagiaat.</p> <p>Tip: in de meeste gevallen vraag je best enkel aan een GenAI-tool wat je ook aan een vriend(in) of je ouders zou durven vragen in het kader van jouw schrijfopdrachten. Je kan een ander gerust vragen om je teksten na te lezen en feedback te geven en schrijffouten te verbeteren, maar je vraagt die ander niet om een fundamenteel deel van je onderzoek uit te voeren of (grote) stukken tekst integraal in jouw plaats te schrijven.</p> <p>Toelichting:</p> <p>Schrijven is ook belangrijk voor je cognitieve ontwikkeling. Door zelfstandig je gedachten schriftelijk te ordenen begrijp je beter complexe informatie en leer je kritischer te kijken naar gegeven inhoud. Die ordening vereist namelijk dat je informatie analyseert, beoordeelt en synthetiseert. Je leert verschillende perspectieven te overwegen, argumenten te bouwen en onderbouwde conclusies te trekken. Die vaardigheden heb je ook nodig in het dagelijkse leven.</p> <p>Je kan een GenAI-tool gebruiken om jouw zelfgeschreven teksten te herschrijven: GenAI-tools kunnen kijken naar jouw geschreven delen en spelfouten zoeken, helpen om een formele e-mail te schrijven, feedback geven op antwoorden op bepaalde vragen, helpen om jouw tekst iets formeler of academischer te formuleren... Er zijn dus heel wat toepassingsmogelijkheden om je schrijfproces efficiënter te laten verlopen.</p> <p>Let daarbij goed op dat de tool bij het herschrijven de inhoud van jouw tekst niet verandert. Een GenAI-tool is niet altijd consistent en gebruikt soms plots andere terminologie die minder nauwkeurig is of zelfs volledig in tegenspraak is met eerdere delen van die output. Output van een GenAI-tool is ruw materiaal waarmee je nog altijd zelf aan de slag moet.</p> <p>Wees je ervan bewust dat GenAI-tools ook 'pleasend' kunnen antwoorden: ze hebben dan de neiging om je naar de mond te praten, om je te complimenteren en om je gelijk te geven, ook al heb je het misschien helemaal niet bij het rechte eind in je redenering.</p> <p>Meer info: Ufora-infosite ('leerpad') Generatieve AI: van leren tot creëren Module 2.4. Waarvoor kan je de tools gebruiken? En mag dat wel? > Schrijfassistent en feedbackgever</p>
<p>6. Wat als ik mijn eigen tekst laat herschrijven door GenAI en die tekst</p>	<p>Je kan een GenAI-tool gebruiken om jouw zelf geschreven teksten te herschrijven.</p>

<p>dan zelf nog eens herschrijf?</p>	<p>Let wel op dat de tool bij het herschrijven de inhoud van jouw tekst niet verandert! Een GenAI-tool is niet altijd consistent en gebruikt soms plots andere terminologie die minder nauwkeurig is of zelfs volledig in tegenspraak is met eerdere delen van de output. Output van een GenAI-tool is ruw materiaal waar je altijd zelf nog mee aan de slag moet.</p> <p>Toelichting:</p> <p>GenAI-tools kunnen kijken naar jouw geschreven delen en spelfouten zoeken, helpen om een formele e-mail te schrijven, feedback geven op antwoorden op bepaalde vragen, helpen om jouw tekst iets formeler of academischer te formuleren... Er zijn dus heel wat toepassingsmogelijkheden om je schrijfproces efficiënter te laten verlopen.</p> <p>Wanneer je een GenAI-tool vraagt om je eigen tekst taalkundig te herformuleren, dan kan die tool ook de inhoud (ongevraagd) aanpassen. Het is dus niet voldoende om gewoon de talige formulering van de output van GenAI-tools bij te schaven indien nodig; het is noodzakelijk om te analyseren of de output ook nog steeds inhoudelijk steek houdt. Als je niet zeker weet of de inhoud deugdelijk is, moet je zelf eerst meer vertrouwd geraken met de materie. En natuurlijk vervolgens beoordelen of de output inhoudelijk correct is.</p> <p>Meer info:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het antwoord bij FAQ 5 "Wat is het verschil tussen herschrijven en laten schrijven?" • Ufora-infosite ('leerpad') Generatieve AI: van leren tot creëren Module 2.4. <i>Waarvoor kan je de tools gebruiken? En mag dat wel? > Schrijfassistent en feedbackgever</i>
<p>7. Mag ik AI gebruiken om (openbare) bronnen (vb. rechtspraak) te laten samenvatten?</p>	<p>Ja, je mag AI gebruiken als een extra hulpmiddel om samenvattingen te maken van je bronnen.</p> <p>Hou daarbij zeker rekening met:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een GenAI-tool is geen juridisch expert en kan ook niet denken/redeneren als een mens. (zie ook FAQ's 9, 10 en 11) • het verbod op opladen van persoonsgegevens (zie ook FAQ 4) • de auteursrechtelijke bescherming van bronnen (ook als deze bronnen openbaar toegankelijk zijn!): het merendeel van de bronnen die je op het internet kan vinden, zijn immers auteursrechtelijk beschermd. <p>Toelichting 1: Auteursrechtelijk beschermde bronnen</p> <p>Het gebruik van GenAI-tools kan leiden tot inbreuken op het auteursrecht of andere intellectuele rechten, zelfs onbedoeld. Je bent als student zelf verantwoordelijk voor het gebruik van die tools en voor de inbreuken die dit gebruik meebrengt. Je mag geen auteursrechtelijk beschermde teksten of onderzoeksdata (incl. teksten) invoeren in GenAI-tools.</p> <p>Toelichting 2: Auteursrechtelijke bescherming van rechtspraak</p> <p>Belgische rechtspraak is niet auteursrechtelijk beschermd (Art. XI.172, § 2 WER: "Er bestaat geen auteursrecht op officiële akten van de overheid."). Dit geldt overigens ook voor (internationale, Europese, nationale ...) wetgeving (s.l.) en voor EHRM- en HvJ EU-rechtspraak.</p> <p>Belgische, EHRM- en HvJ EU-rechtspraak en wetgeving kan je dus zonder schending van het auteursrecht opladen in een GenAI-tool. Maar opgelet: teksten zijn niet altijd geanonimiseerd. Opladen in een GenAI-tool is niet toegelaten als je daarmee persoonsgegevens oplaadt. Anonimiseer dus zelf eerst voordat je dergelijke teksten oplaadt.</p>

<p>8. Mag ik GenAI gebruiken om relevante bronnen op te zoeken?</p>	<p>Ja, dat mag, maar alleen als je de zo gevonden bronnen nadien zelf raadpleegt en verwerkt. Je kan met behulp van gespecialiseerde GenAI-tools relevante bronnen opzoeken.</p> <p>Let op: Gebruik de juiste tools om bestaand onderzoek na te gaan, bv. Elicit, SciSpace, Consensus ... Copilot en ChatGPT zijn hiervoor niet altijd de beste tools. Maar ook de resultaten van de tools specifiek voor onderzoek zijn niet altijd accuraat.</p> <p>Let op: het gebruik van output van een GenAI-tool als enige bron is niet toegelaten.</p> <p>Meer informatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bronnenonderzoek met behulp van GenAI-tools:<ul style="list-style-type: none"> o Studenten Rechten: https://www.ugent.be/re/nl/voor-studenten/rechten/richtlijnen_ai.htm#Bronnenonderzoek o Studenten Criminologische wetenschappen: https://www.ugent.be/re/nl/voor-studenten/criminologie/richtlijnen_ai.htm#Bronnenonderzoek - Ufora-infosite ('leerpad') Generatieve AI: van leren tot creëren Module 2: Leer generatieve artificiële intelligentie gebruiken > 2.7 Onderzoek met generatieve AI
<p>9. Mag ik GenAI gebruiken om mijn argumentatie scherper te maken?</p>	<p>Ja, dat mag, maar controleer je teksten met betrouwbare (juridische) bronnen en blijf steeds zelf kritisch nadenken.</p> <p>Toelichting:</p> <p>Je kan AI gebruiken als extra hulpmiddel om te brainstormen of om na te gaan of je redenering/argumentatie inhoudelijk steek houdt of om een andere invalshoek te ontdekken, maar het is belangrijk om te weten dat een AI-tool niet kan denken/redeneren als een mens.</p> <p>Large Language Models (LLM's) werken immers door enorme hoeveelheden tekst te analyseren en daaruit 'patronen' te leren. Wanneer je een vraag stelt, voorspellen ze welk antwoord statistisch gezien het meest waarschijnlijk correct is. Ze begrijpen dus niet echt wat je bedoelt en zijn geen (juridische) expert.</p> <p>De gegenereerde informatie kan dus fouten bevatten. Denk daarbij aan onbestaande bronnen of onjuiste informatie over personen, onderzoek, wetteksten... We zeggen dan dat de generatieve-AI-tools hallucineren: ze 'verzinne' een geloofwaardig, maar niet noodzakelijk correct antwoord omdat ze te weinig of geen informatie over dat onderwerp vinden in het onderliggende taalmodel.</p> <p>Wees je er van bewust dat GenAI-tools ook 'pleasend' kunnen antwoorden: ze hebben dan de neiging om je naar de mond te praten, om je te complimenteren en om je gelijk te geven, ook al heb je het misschien helemaal niet bij het rechte eind in je redenering.</p> <p>Een GenAI-tool kan je dus wel helpen bij het detecteren van onduidelijkheden of mogelijke fouten, maar je blijft zelf verantwoordelijk voor de inhoudelijke correctheid van je argumentatie. Controleer dus steeds je teksten met betrouwbare (juridische) bronnen en blijf steeds zelf kritisch nadenken.</p> <p>Meer info:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zie ook FAQ 5. "Wat is het verschil tussen herschrijven en laten schrijven?" en FAQ 6: "Wat als ik mijn eigen tekst laat herschrijven door GenAI en die tekst dan zelf nog eens herschrijf?" - Ufora-infosite ('leerpad') Generatieve AI: van leren tot creëren Module 2.4. Waarvoor kan je de tools gebruiken? En mag dat wel? > Schrijffassistent en feedbackgever

<p>10. Mag ik vragen aan GenAI of mijn redenering inhoudelijk klopt?</p>	<p>Ja, dat mag, maar controleer je teksten met betrouwbare (juridische) bronnen en blijf steeds zelf kritisch nadenken.</p> <p>Toelichting:</p> <p>Je kan AI gebruiken als extra hulpmiddel om zelf na te gaan of je redenering inhoudelijk steek houdt of om een andere invalshoek te ontdekken, maar het is belangrijk om te weten dat een AI-tool niet kan denken/redeneren als een mens.</p> <p>Large Language Models (LLM's) werken immers door enorme hoeveelheden tekst te analyseren en daaruit 'patronen' te leren. Wanneer je een vraag stelt, voorspellen ze welk antwoord statistisch gezien het meest waarschijnlijk correct is. Ze begrijpen dus niet echt wat je bedoelt en zijn geen (juridische) expert.</p> <p>De gegenereerde informatie kan dus fouten bevatten. Denk daarbij aan onbestaande bronnen of onjuiste informatie over personen, onderzoek, wetteksten, ... We zeggen dan dat de generatieve-AI-tools hallucineren: ze 'verzinne' een geloofwaardig, maar niet noodzakelijk correct antwoord omdat ze te weinig of geen informatie over dat onderwerp vinden in het onderliggende taalmodel.</p> <p>Wees je er van bewust dat GenAI-tools ook 'pleasend' kunnen antwoorden: ze hebben dan de neiging om je naar de mond te praten, om je te complimenteren en om je gelijk te geven, ook al heb je het misschien helemaal niet bij het rechte eind in je redenering.</p> <p>Een generatieve-AI-tool kan je dus wel helpen bij het detecteren van onduidelijkheden of mogelijke fouten, maar je blijft zelf verantwoordelijk voor de inhoudelijke correctheid van je redenering. Controleer dus je teksten met betrouwbare (juridische) bronnen en blijf steeds zelf kritisch nadenken.</p> <p>Meer info: Ufora-infosite ('leerpad') Generatieve AI: van leren tot creëren Module 1: Leer (generatieve) AI kennen.</p>
<p>11. Mag ik vragen aan GenAI om wetgeving of rechtspraak te vergelijken of te interpreteren?</p>	<p>Ja, dat mag, maar hou daarbij zeker rekening met het volgende: je mag AI gebruiken als een extra hulpmiddel om wetgeving of rechtspraak te vergelijken of te helpen interpreteren, maar het is belangrijk om te weten dat een GenAI-tool geen (juridisch) expert is en ook niet kan denken/redeneren als een mens. Controleer dus je teksten met betrouwbare (juridische) bronnen en blijf steeds zelf kritisch nadenken.</p> <p>Toelichting: GenAI-tools zijn geen juridische experts</p> <p>Besef dat een GenAI-tool geen sluitende juridische interpretaties kan genereren, aangezien de tool fouten kan maken, belangrijke elementen of nuances kan missen, essentiële bronnen kan negeren (omdat de tool er geen toegang toe heeft) of verouderde en/of irrelevante informatie als basis kan gebruiken.</p> <p>GenAI-tools kunnen hallucineren: ze 'verzinne' een geloofwaardig, maar niet noodzakelijk correct antwoord omdat ze te weinig of geen informatie over dat onderwerp vinden in het onderliggende taalmodel.</p> <p>Wees je ervan bewust dat GenAI-tools ook 'pleasend' kunnen antwoorden: ze hebben dan de neiging om je naar de mond te praten, om je te complimenteren en om je gelijk te geven, ook al heb je het misschien helemaal niet bij het rechte eind in je redenering.</p> <p>Verantwoord gebruik van AI in deze context betekent dat je de tools inzet als een mogelijk startpunt in je denkproces (of hulpmiddel tijdens je denkproces) en zeker niet als een eindpunt waarbij je de output van een GenAI-tool blindelings overneemt. Controleer dus je teksten met betrouwbare (juridische) bronnen en blijf steeds zelf kritisch nadenken.</p> <p>Meer informatie: Zie ook FAQ 7: Mag ik AI gebruiken om (openbare) bronnen (vb. rechtspraak) te laten samenvatten?</p>

12. Hoe moet ik mijn AI-gebruik vermelden? Hoe gedetailleerd moet dat zijn?

Voeg een (korte) toelichting toe aan je (schrijf)opdracht, bachelor- of masterscriptie, presentatie, waarin je specificeert of GenAI-hulpmiddelen werden gebruikt. Je licht toe (1) welke GenAI-tools je waar hebt gebruikt en (2) op welke manier je deze hebt gebruikt.

Toelichting:

Een voorbeeld van een korte toelichting: *“Voor deze masterproef werd Perplexity gebruikt voor het opzoeken van wetenschappelijke literatuur. ChatGPT 3.5 werd gebruikt voor het brainstormen over een goede titel van de scriptie en ter inspiratie voor de onderzoeksvraag. Tijdens het schrijfproces werd ChatGPT 3.5 gebruikt voor het verbeteren van spelling en grammatica in de inleiding en de discussie van de scriptie.”*

Afhankelijk van de mate waarin je een GenAI-tool hebt gebruikt, kan het aangewezen zijn om in een **methodologisch hoofdstuk** het concrete gebruik (veel) uitgebreider toe te lichten. Je kan er desgevallend aan toevoegen waarom je een specifieke tool verkoos en je een andere of vergelijkbare tool niet hebt gebruikt. Om de toelichting voor te bereiden, houd je in elk geval best een **zorgvuldige documentatie van je workflow** bij: je registreert wanneer je welke tool hebt gebruikt en waarvoor precies. Omdat Large Language Models (LLM's) geen ingebouwd logboek bieden, noteer je best zelf welke stappen zijn gezet, hoe je prompts evolueerden en welke tussenresultaten richtinggevend waren. Deze zgn. **audit-trail** vormt je basis voor verantwoording naar evaluatoren toe, bijvoorbeeld tijdens een mondelinge verdediging. Je vindt online een [voorbeeldchecklist](#) om je GenAI-gebruik bij te houden.

Op dit moment is het zo dat de lesgevers/promotoren zelf (bijkomende) instructies kunnen geven over de wijze waarop je je AI-gebruik dient te duiden. Ze kunnen bijvoorbeeld vragen dat je een ingevulde AI-checklist als bijlage aan je werkstuk toevoegt of dat je (bijvoorbeeld bij je methodologie) een tekst toevoegt die het verantwoord gebruik toelicht gedurende het volledige proces, inclusief een kritische reflectie. **Ga dus zeker na of de verantwoordelijk lesgever of promotor bijkomende of andere eisen stelt.**

Meer informatie:

Facultaire richtlijnen:

- [Voor studenten Rechten](#)
- [Voor studenten Criminologische wetenschappen](#)

Zie ook: DECORTE, T. en ZAITCH, D. (eds.) (2026). Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie. 4de, grondig herwerkte editie. Leuven / Den Haag: Acco [Beschikbaar vanaf augustus 2026]

13. Mag de universiteit AI-gebruik detecteren of detectietools gebruiken?

Neen, er mogen geen tools worden ingezet die het gebruik van GenAI detecteren.

Toelichting:

Het is niet zinvol, noch toegestaan om 'AI-detectoren' te gebruiken om te beslissen of er sprake is van plagiaat of fraude. Je mag GenAI inzetten bij je masterproef (of andere schrijfoopdrachten, tenzij anders bepaald), zolang je dat op een verantwoorde manier doet. AI-detectoren kunnen nooit 100% betrouwbaar aantonen of GenAI is gebruikt, en dus ook niet of het verantwoord is gebruikt. Daarom beoordeelt de evaluator/ de jury dat tijdens de (proces)evaluatie, bijvoorbeeld tijdens een mondelinge toelichting of bij de verdediging.

Er zijn AI-detectoren op de markt die beweren dat ze gegenereerde teksten kunnen herkennen. Er is echter een grote kans op valse positieven. Dat betekent dat de software teksten bestempelt als gegenereerd door generatieve AI terwijl ze eigenlijk door een mens geschreven zijn. De detectoren 'herkennen' teksten als gegenereerd door AI als die teksten weinig originele zinsneden, woordenschat ... bevatten. Zo zullen bv. typische academische frasen, zoals ze in de Manchester Phrasebank staan, al snel gezien worden als AI-gegenereerd omdat ze vaker voorkomen in het taalmodel. Teksten van

	<p>studenten die minder origineel schrijven, studenten met een andere moedertaal ... kunnen daardoor valselijk beschuldigd worden van generatieve-AI-gebruik.</p> <p>Meer informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ufora-infosite ('leerpad') Generatieve AI: van leren tot creëren Module 1.3. Wat zijn de risico's en ethische implicaties van generatieve AI-gebruik (risico 3: Schending van auteursrechten/plagiaat) <p>(Voor lesgevers, zie onderwijstip Generatieve AI in het UGent-onderwijs: impact en aanpak en meerbepaald het document met aandachtspunten masterproef AJ 2025-2026.)</p>
<p>14. Mag je worden 'afgestraft' als je aangeeft dat je GenAI-tools hebt gebruikt?</p>	<p>Neen, sanctionering louter vanwege het aangeven dat je gebruik hebt gemaakt van GenAI-tools bij het tot stand komen van je masterproef of een andere (schrijf)opdracht, zou niet in overeenstemming zijn met het algemene UGent-beleid over het verantwoord gebruik van GenAI. Maar: alleen verantwoord gebruik van GenAI-tools is toegelaten, dus aangeven dat je GenAI tools hebt gebruikt, geeft je geen bescherming als je GenAI op een onverantwoorde wijze hebt gebruikt.</p> <p>Let op: een individuele lesgever in een specifiek vak kan nog steeds het gebruik verbieden, om zo te kunnen nagaan of je bepaalde basiscompetenties wel echt onder de knie hebt. Lees dus steeds de studiefiche na of vraag het aan de lesgever.</p>
<p>15. Wanneer kan GenAI-gebruik leiden tot een onvoldoende bij een evaluatie?</p>	<p>Wanneer je GenAI-tools voor je opdracht mocht gebruiken, maar je ze slecht hebt gebruikt, dan is dat gebruik niet noodzakelijk fraude (zie hiervoor FAQ 16 over Fraude), maar kan het leiden tot een onvoldoende omdat je de vereiste eindcompetenties onvoldoende beheerst.</p> <p>Gebruik van GenAI-tools kan immers een negatieve invloed hebben op de inhoudelijke kwaliteit van je teksten.</p> <p>Voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Je teksten kunnen door GenAI-gebruik erg 'wollig' en onduidelijk worden. Het gebrek aan helder opgebouwde en afgelijnde redeneringen kan aanleiding geven tot een onvoldoende. - Je tekst bevat foute informatie; je nam bijvoorbeeld door GenAI gegenereerde elementen uit Frans recht over terwijl dat niet relevant is voor de context van je opdracht. - Je tekst steunt voornamelijk op Angelsaksische bronnen, terwijl er veel betere bronnen voor jouw onderwerp te vinden zijn. Dit kan een gevolg zijn van onverantwoord of overmatig GenAI-gebruik. <p>Meer informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - FAQ (1) Wat is verantwoord gebruik? - FAQ (16) Wanneer is er sprake van fraude naar aanleiding van GenAI-gebruik en wat is de procedure/sanctie?
<p>16. Wanneer is er sprake van fraude of onregelmatigheid naar aanleiding van GenAI-gebruik en wat is de procedure/sanctie?</p>	<p>Denk er vooral aan dat voor een tuchtrechtelijk sanctioneerbare onregelmatigheid of voor plagiaat niet is vereist dat deze met kwade trouw of slechte intenties werd begaan: ook het onbewust onverantwoord gebruik van GenAI en plagiaat wordt bestraft.</p>

	<p>Er zijn enkele duidelijke gevallen waar je GenAI-tools onverantwoord hebt gebruikt en je daardoor een onregelmatigheid begaat/fraude pleegt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Als je GenAI tools onverantwoord gebruikt, kan het dat je informatie geeft zonder bronnen, dat de bronnen zijn verzonnen ('hallucinaties') of dat er verkeerde bronnen bij de gegeven informatie staan. Dit zijn onregelmatigheden die kunnen leiden tot tuchtsancties. - Je laat GenAI nepdata genereren en gebruikt die als echte data. Ook dit is een onregelmatigheid die tuchtrechtelijk kan worden gesanctioneerd. <p>Toelichting: Examentuchtprocedure Bovenstaande onregelmatigheden leiden tot een examentuchtprocedure, overeenkomst artikel 78, §1 van het Onderwijs-en examenreglement en het Aanvullend onderwijsreglement voor de opleidingen Bachelor en Master in de Rechten (AOR-R) : Afdeling VI: Plagiaat, Artikel VI:2 - Wat is plagiaat.</p> <p>Toelichting: Nepdata Nepdata kunnen gedefinieerd worden als datawaarden die foutief, verzonnen of vervalst zijn, waardoor ze de realiteit niet correct weergeven. Laat dus bijvoorbeeld nooit enquêtes invullen door GenAI-tools en gebruik geen door GenAI gegenereerde interviews.</p> <p>Meer informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - FAQ 1 Wat is verantwoord gebruik? - FAQ 15 Wanneer kan GenAI-gebruik leiden tot een onvoldoende bij een evaluatie? - AOR-R (Aanvullend onderwijsreglement voor de opleidingen bachelor en master in de Rechten) Afdeling VI: Plagiaat, Artikel VI:2 - Wat is plagiaat. - OER artikel 78 §1
<p>17. Mag ik interviews die ik heb afgenomen, laten transcriberen met AI?</p>	<p>Ja, dat mag, op voorwaarde dat je hiervoor de veilige Transcribe-tool (gebaseerd op Whisper van Open AI) gebruikt, gekoppeld aan de HPC van de UGent, de High Performance Computer of zgn. 'Supercomputer'.</p> <p>Door die koppeling blijven je ingevoerde en getranscribeerde data lokaal opgeslagen binnen de beveiligde omgeving van de HPC. Hoe je deze tool op een veilige en verantwoorde manier gebruikt, kan je bekijken in dit filmpje. De met Transcribe/Whisper en de HPC gemaakte transcripties dien je uiteraard wel nog steeds vertrouwelijk te behandelen.</p> <p>Let op: Je blijft steeds zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit en de inhoud van je transcriptie! Onthoud dat er geen shortcuts zijn, ook al lijkt de verleiding daartoe groot: efficiëntie en snelheid mag nooit methodologische zorgvuldigheid vervangen.</p> <p>Toelichting: privacygevoelige data</p> <p>Voer nooit privacygevoelige data of andere confidentiële data in andere AI-tools in. Bespreek indien nodig met je verantwoordelijke lesgever of promotor wat 'vertrouwelijk' is binnen jouw specifieke onderzoek.</p> <p>Omwille van de bescherming van persoonsgegevens, mag je geen onderzoeksdata (incl. teksten) of vertrouwelijke (persoonsgebonden) informatie uit interviews, bevestigingen en dergelijke invoeren in GenAI-tools. Ook foto's, audio- en videofragmenten, etc. kunnen persoonsgegevens bevatten.</p>

	<p>Ondanks dat de bedrijven achter betalende generatieve-AI-tools beweren dat onze gegevens veilig zijn, moeten we voorzichtig zijn. De makers van de tools zijn vaak niet volledig transparant over wat er met onze gegevens gebeurt. De Transcribe-tool via de HPC van de UGent biedt echter wél een veilige omgeving om in het kader van je (masterproef)onderzoek confidentiële data (audio en/of videofragmenten) op te laden en te laten transcriberen en vormt hierop dus een uitzondering.</p> <p>Toelichting: methodologische zorgvuldigheid</p> <p>Generatieve AI kan je onderzoek ondersteunen mits je de tools als onderzoeker strikt in handen blijft houden én heel veel aandacht hebt voor het privacy-bewust omgaan met je data.</p> <p>Jouw inhoudelijke kennis van de context kan ervoor zorgen dat de kwaliteit van de transcriptie verhoogt. Door zelf te transcriberen, verwerk je bovendien op een actieve manier de inhoud van het interview en verwerf je kennis waarnaar je dan later in je onderzoeks- en schrijfproces kan teruggrijpen.</p> <p>Meer info:</p> <p>HPC-UGent documentatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - algemene informatie en wegwijz HPC: voor windows: https://docs.hpc.ugent.be/Windows/ of voor mac: https://docs.hpc.ugent.be/macOS/ - Maak een account aan voor toegang tot de HPC via https://account.vscentrum.be/ - specifieke informatie over de Transcribe tool: https://docs.hpc.ugent.be/Windows/transcribe/ <p>Zie ook: DECORTE, T. en ZAITCH, D. (eds.) (2026). Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie. 4de, grondig herwerkte editie. Leuven / Den Haag: Acco [Beschikbaar vanaf augustus 2026]</p> <p>Zie ook FAQ 4: <i>Mag ik teksten waarin persoonsgegevens voorkomen in een GenAI-tool opladen?</i></p>
<p>18. Mag ik empirische data opladen in een GenAI-tool om deze te laten analyseren?</p>	<p>Ja, je mag AI gebruiken als een extra hulpmiddel om analyses te maken, maar enkel op voorwaarde dat je (1) alle data vooraf hebt geanonimiseerd en (2) je de output van de GenAI-tool niet zomaar blindelings overneemt.</p> <p>Het is belangrijk om te weten dat een GenAI-tool geen expert is en ook niet kan denken/redeneren als een mens. Controleer dus je teksten met betrouwbare bronnen, maak steeds ook je eigen analyses en blijf steeds zelf kritisch nadenken.</p> <p>Toelichting:</p> <p>Belangrijk is dat dit van toepassing is op alle empirische data, ongeacht hoe de empirische data zijn verzameld (focusgroepen, veldnotities, observaties, visuele analyse van beelden, ...)</p> <p>Let op: Je blijft steeds zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit en de inhoud van je analyses en je onderzoek. Jij moet dus steeds kunnen uitleggen welke rol de gebruikte GenAI-tool speelde, welke prompts en instellingen je hanteerde en waarom die keuzes methodologisch verdedigbaar zijn.</p> <p>Let op: Beelden en audio- en videofragmenten kan je niet zomaar anonimiseren; gebruik voor de transcriptie van audio en video-fragmenten enkel de Transcribe tool via de HPC (zie FAQ 17). De met Transcribe/Whisper en de HPC gemaakte transcripties dien je uiteraard wel nog steeds vertrouwelijk te behandelen.</p> <p>Meer informatie:</p> <p>Zie ook: DECORTE, T. en ZAITCH, D. (eds.) (2026). Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie. 4de, grondig herwerkte editie. Leuven / Den Haag: Acco [Beschikbaar vanaf augustus 2026]</p>

Zie ook FAQ 12: *Hoe moet ik mijn AI-gebruik vermelden? Hoe gedetailleerd moet dat zijn?*